

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

samarbejde, kan beslutte at gå ind i et sådant samarbejde, selvom det fører med sig, at visse beføjelser må overgives til en overstatslig myndighed. En sådan vedtagelse kan dog kun gennemføres, når fem sjettedele af rigsdagens medlemmer stemmer derfor. Det vil praktisk talt sige, at rigsdagen stort set skal være enig. Kan en sådan tilslutning på fem sjettedele ikke opnås, men et flertal på rigsdagen på normal vis vedtager forslaget og regeringen opretholder det, skal det for at kunne træde i kraft sendes ud til folkeafstemning, og såfremt et flertal af de i afstemningen deltagende vælgere, dog mindst 30 pct. af samtlige stemmeberettigede, stemmer imod, er det bortfaldet.

Nu siger man hertil, at der er ikke noget rigtigt forhold mellem de to led af alternativet, at fem sjettedele af rigsdagens medlemmer skal stemme for forslaget, eller at så stort et opbud som 30 pct. af vælgerne skal møde ved folkeafstemningen og stemme imod. Men er denne forskel nu i praksis så stor, som man vil gøre den til? Hvis et forslag af denne karakter vedtages af et lille flertal på rigsdagen, godt halvdelen af medlemmerne, d. v. s. 80—90 medlemmer af den nye rigsdag, tror man da ikke, at en regering vil være meget betænkelig ved at opretholde forslaget, når den ved, at beslutningen skal ud til folkeafstemning, og det store mindretal, der er imod forslaget på rigsdagen, dog må antages at repræsentere en procentdel af vælgerne, der ikke kan ligge meget langt fra de 30 pct.? Naturligvis kunne man have fastsat en anden procent ved folkeafstemningen om disse love og andre regler end dem, der gælder ved folkeafstemning om andre love, men jeg tror, at det, at et forslag, der ikke kan opnå tilslutning fra fem sjettedele af rigsdagens medlemmer, skal ud til folkeafstemning, vil medføre, at en regering vil være varsom med at gennemføre beslutninger af denne karakter. Det bør også kun ske, når man er sikker på, at folkets store flertal står bag ved afgørelsen.

Jeg vil dertil yderligere føje, at ønsket om at få en bestemmelse ind i grundloven om, at visse dele af landets suverænitæt kan afgives til en overstatslig myndighed, er fremsat af organisationer, der alene er interesseret i et fredeligt mellemfolkeligt samarbejde. Det er ikke en bestemmelse,

der fortrinsvis tager sigte på, at der skal kunne indgås militæralliancer, hvad nogen synes at mene. Tværtimod er det, man sigter på, at træffe foranstaltninger, der kan bidrage til forståelse, afspænding, forsoning mellem lande og verdensdele. „Een Verden“ og andre demokratiske mellemfolkelige sammenslutninger har fremsat ønske om at gøre det lettere at få en samvirken i stand ud over landegrænser og nationalitetsgrænser. Det er ud fra disse synspunkter, jeg har været interesseret i at yde mit bidrag til, at § 20 har fået den udformning, som lovforslaget indeholder, og jeg tror, det er sagligt velbegrunnet.

En anden paragraf, som har været nævnt under debatten, og hvortil der heller ikke under udvalgsbehandlingen er stillet ændringsforslag, vil jeg knytte et par bemærkninger til. Det er skoleparagraffen, § 77 i grundlovsforslaget. Denne skolefrihedsparagraf har i 100 år været grundlaget for vor frie skolelovgivning. Det er en lovgivning, som — det føler jeg mig overbevist om — har haft så gode virkninger og sat så rige og dybe spor i dansk skoleliv, at denne grundlovsbestemmelse også fortsat vil være en garanti for, at den frie skole kan få gode og tilfredsstillende kår at virke under. Grundlovsparagraffer bør ikke udspaltes i en række enkeltheder; det må tilkomme den almindelige lovgivning. En bestemmelse som den, det ærede medlem hr. Arnth Jensen har foreslået ved første behandling, gående ud på, at ordene i § 77 „hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen“ ændres til: „hvad der almindeligvis kræves i folkeskolens elementære fag“, vil ikke betyde nogen sikring af friskolernes eller hjemmenes stilling. Hvad der forstås ved de elementære fag, kan være forskelligt til de forskellige tider. Man kunne f. eks. tænke sig, at sløjd, skolekøkken og gymnastik blev medregnet til de elementære fag, og at dette førte til, at der stilledes krav til alle friskoler, selv de allermindste, om undervisning i disse fag.

Jeg tror, man skal blive ved den gældende bestemmelse, at forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, ikke er forpligtet til at lade børnene undervise i folkeskolen. En grundlovsbestemmelse til sikring af skolefriheden vil ikke kunne skrives så fast, at der ikke bliver muligheder for fortolkning, men en hundredårig praksis